

Rundt om et lokalt bryggeri

SAMFUNDSFAG

INTRODUKTION

Dette samfundsfagsforløb er en del af "Rundt om et lokalt bryggeri", som løber over syv uger.

Formålet med det praksisbaserede undervisningsforløb er, at eleverne kommer hele vejen rundt om hvad det kræver at drive et bryggeri, hvilken betydning øl (og alkohol) har for Danmark og for vores kultur. Samtidig får de også fokus på deres egne alkoholvaner og hvad alkohol betyder for deres økonomi, sundhed mv.

Det er ikke nødvendigt at gennemføre hele det tværfaglige forløb. Samfundsfagsforløbet kan gennemføres alene; dog anbefales det, at der indgår flere fag i forløbet, da de i en vis grad hænger sammen.

[En oversigt over det samlede undervisningsforløb kan ses her.](#)

FAGLIGE MÅL OG FAGLIGT INDHOLD FRA LÆREPLAN FOR SAMFUNDSFAG (G-NIVEAU)

Eleven har viden om:

- Ressourcer og forbrug
- Grundlæggende undersøgelsesmetoder og fagets sprog

Eleven har færdigheder i at:

- Beskrive sin rolle som forbruger og forklare den danske økonomi på et basalt niveau
- Foretage enkelte informationssøgninger og undersøgelser om samfundsfaglige forhold

Eleven har kompetencer til at kunne:

- Arbejde med samfundsfaglige problemstillinger
- Forholde sig til sit eget forbrug og betydningen i forhold til miljø og bæredygtighed
- Samarbejde og indgå i dialog om simple samfundsfaglige projekter og egne undersøgelser

Kernestof G-niveau:

Økonomi

- forbrug

Bæredygtighed

- miljøpolitik
- forbrug

FØRSTE BLOK (2 uger)

Der laves en generel introduktion til emnet om bryggerier. I denne blok skal eleverne arbejde med bæredygtighed og de skal lave et spørgeskema.

1. Introduktion

Som en generel introduktion til emnet kan på tværs af fag vises denne korte udsendelse (ca. 10. minutter)

- Thisted Bryghus – fast arbejde: <https://www.tvmidtvest.dk/nyheder/21-12-2012/1930/fast-arbejde-thisted-bryghus>

2. Bæredygtigt forbrug og produktionsformer

Der startes med at fokusere på bæredygtigt forbrug og produktionsformer. Eleverne skal arbejdes med hvad de selv kan gøre som forbrugere og hvad virksomhederne kan gøre.

Der tages afsæt i FN's 17 Verdensmål. Har eleverne ikke arbejdet med dem før, introduceres de først til verdensmålene og formålet med dem.

Der arbejdes med Mål 12 Ansvarligt forbrug og produktion:

- <https://www.verdensmaalene.dk/maal/12>

Som forbrugere drøftes det om eleverne tænker over, hvordan en vare er produceret, når de køber noget. Lav en brainstorm over hvad man som forbruger kan gøre og hæng forslagene op i klassen.

Virksomheder er også meget opmærksomme på begrebet bæredygtighed og arbejder med at reducere deres fodaftryk på naturen ved at ændre på den måde, de producerer varer på.

Nedenfor er artikler med eksempler på bryggerier, der arbejder med at blive grønnere:

- <https://www.carlsberg.com/da-dk/baeredygtighed-probably/>
- <https://www.food-supply.dk/article/view/662609/bryggeri-indgar-baeredygtigt-samarbejde-med-overfladebehandler>

OBS Er naturfag med i forløbet, arbejder eleverne i Naturfag i anden blok med en øls økologiske rygsæk.

3. Udarbejde et spørgeskema:

Eleverne skal lave et spørgeskema, hvor de undersøger fx andre forbrugeres adfærd i forhold til at købe bæredygtigt ind eller hvad lokale virksomheders gør for at ændre deres produktionsmåde, så den bliver grønnere.

Der startes med at lave en generel introduktion til hvordan man laver spørgeskemaer.

ANDEN BLOK (3 uger)

I denne blok skal eleverne gennemføre spørgeskemaundersøgelsen og de skal arbejde med det økonomiske kredsløb mellem forbrugere og virksomheder.

I DENNE BLOK GENNEMFØRES VIRKSOMHEDSBESØG PÅ DET VALGTE BRYGGERI

- Eleverne forberedes til besøget på tværs af de fag, som er med i forløbet
- Der laves en samlet evaluering af besøget

4. Gennemføre en spørgeskemaundersøgelse

Eleverne skal i små grupper diskutere, hvad de gerne vil undersøge og have svar på i et spørgeskema. De starter med at lave et kort oplæg til:

- Hvad vil vi undersøge?
- Hvem er målgruppen?

Når elevernes oplæg er gennemgået og godkendt af lærer planlægges, hvordan spørgeskemaet udformes mv. Dernæst udarbejder grupperne de relevante spørgsmål og det arrangeres, hvordan spørgeskemaet bliver distribueret. Det er vigtigt, at der er fastlagt hvor lang tid, de må bruge på at indsamle data.

Når data er indsamlede, analyseres de og hver gruppe laver en kort præsentation af resultaterne.

Portfolio opgave: Spørgeskemaundersøgelse

I skal lave en præsentation, hvor I beskriver:

- Hvad var jeres hypotese?
- Hvordan undersøgte I den?
- Hvem var målgruppen, herunder svarprocent?
- Hvordan har I analyseret jeres data?
- Hvad er konklusionen på jeres undersøgelse.

Præsentationen laves som en powerpoint eller lignede.

5. Det økonomiske kredsløb

Det økonomiske kredsløb mellem forbrugere og virksomheder gennemgås og eleverne arbejder på at kunne lave en model ud fra deres personlige køb af et produkt.

I forhold til bryggerier ses på de økonomiske konsekvenser – både i forhold til indtægter og udgifter, jobs osv.

Kompleksiteten kan illustreres ved de to forskellige perspektiver i nedenstående artikler. Bryggeriforeningen peger på, at Danske bryggeriers bidrag til det danske velfærdssamfund udgør over 10 mia. kr. årligt. En analyse fra Trygfonden og KORA viser, at alkohol (ikke kun øl) koster samfundet mindst 13 milliarder kroner om året i sundhedsudgifter, manglende indtjening, sociale ydelser og ulykker.

- <https://www.bryggeriforeningen.dk/tal/tal-om-ol/samfund/det-groenne-danmarks-bidrag-til-velfaerds-samfundet/>
- <https://www.dr.dk/nyheder/indland/alkohol-koster-samfundet-13-milliarder-om-aaret>

TREDJE BLOK (2 uger)

I sidste blok afsluttes med, at eleverne undersøger de politiske partiers holdninger til bæredygtighed og der laves en helt konkret øvelse om det danske pantsystem.

6. Det politiske syn på bæredygtighed

Start med at lade eleverne vælge tre emner, som de vil undersøge partiernes holdning til. Det kan fx være affaldssortering, økologisk produktion og afgifter på klimabelastende varer.

De kan søge på partiernes hjemmeside, stille spørgsmål til konkrete politikere eller arrangere et debattmøde på skolen, hvis der er tid til det. Der kan også afholdes en debat, hvor eleverne tildes hvert sit parti, som de skal "være" i debatten med de andre elever. De skal forklare og forsvare partiets synspunkter uanset deres egen holdninger.

7. Det danske pantsystem

Indledningsvist vises filmen "1. Affaldets Vej - Genbrug af aluminium". Efterfølgende tages en snak om der er noget, som har overrasket eleverne eller om de godt vidste det i forvejen.

➤ <https://www.youtube.com/watch?v=lkHXWfTU3M> (06:48 min)

Eleverne kan også læse artiklerne "I Danmark bliver flasker og dåser brugt igen på to forskellige måder", "Henkastet affald" og "Den danske natur oversvømmes af dåser fra Tyskland"

➤ I Danmark bliver flasker og dåser brugt igen på to forskellige måder: <https://www.danskretursystem.dk/brug-igen-og-igen/genanvend-eller-genbrug/>

➤ Henkastet affald: <https://www.affaldsindsamlingen.dk/om/affald/>

➤ Den danske natur oversvømmes af dåser fra Tyskland: <https://www.dn.dk/nyheder/den-danske-natur-oversvømmes-af-daser-fra-tyskland/>

Herefter sendes eleverne ud i byen/skoven/stranden og de får fx en time til at samle alle de dåser og flasker, som de kan. Gør det evt. til en konkurrence eller lav en fælles udflugt.

Opgave: Genbrug af dåser og flasker

I skal i et skema registrere de dåser og flasker, som I har indsamlet.

Herefter skal I beskrive:

- Hvor meget pant indløser de pantbærende dåser og flasker
- Hvor lang tid ville det have taget naturen at nedbryde dåserne og flaskerne (også dem, der ikke er pant på)
- Hvor meget aluminium har man sparet i forhold til, at det skulle have været udgravet som bauxit

I kan lave en powerpoint, en planche eller lignende.

Kreditering

Materialet er udarbejdet af Pluss A/S på baggrund af sparring fra FGU Nordvest, afd. Thisted og i samarbejde med Børne- og Undervisningsministeriet – juni 2020